

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
КАЛУСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ВІДДІЛ

**Навчальна програма гуртка
«Екологічна майстерня»**

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання науково-
методичної ради Івано-Франківського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти

від 24 червня 2016 року № 2

Калуш 2016

Автор: Калин Ольга Ярославівна – керівник гуртків Центру науково-технічної творчості учнівської молоді м. Калуша

Пояснювальна записка

У світлі глобальної проблеми забруднення навколишнього середовища, сьогодні у всьому світі надзвичайно актуально постала проблема повторної переробки сміття. Через величезну кількість відходів, що можуть розщеплюватися роками, а то й тисячоліттями, сміттєзвалища стали схожими на невеличкі мертві містечка бруду. Прикро те, що невдовзі вони можуть не просто займати велику площу, а й автоматично не дадуть змоги вирощувати господарські культури.

Одним з оригінальних рішень такої переробки є створення предметів декору, арт-об'єктів із використаних та непотрібних речей, які, як правило, викидають у сміття, – так званий “переробний або сміттєвий дизайн”. За допомогою такого мистецького вирішення екологічної проблеми здійснюється турбота про навколишнє середовище – воно залишається чистішим, менше засмічується, з іншого – створюються нові унікальні мистецькі об'єкти.

Також чудовим покращенням екологічної ситуації є створення виробів з природного матеріалу (суха трава, сіно, ячна та горіхова шкаралупа, шкіра, шерсть, зернові культури тощо.) Вже майже по всій Європі можна побачити цікаві витвори мистецтва.

Екологічна майстерня – є своєрідним вирішення екологічної проблеми за допомогою мистецтва.

Програма гуртка складена для учнів молодшого, середнього та старшого шкільного віку і розрахована на три роки навчання.

Мета роботи гуртка:

- зближення дітей з рідною природою та виховання бережливого ставлення до неї;
- розширення уявлень про оточуючий світ;
- розвиток мислення і уваги;
- формування трудових навичок з елементами творчого пошуку та власного стилю.

Важливо дати зрозуміти школярам, що ЕКО майстерня з різноманітним матеріалом, різновидом технік еко дизайну, розвиває своєрідну творчість, мислення та фантазію.

Проведення занять гуртка – це:

- прагнення захопити дітей красою природи, розвиваючи при цьому уяву та творчі здібності, сприяти естетичному вихованню;
- формування екологічної культури, вміння узгоджувати свою діяльність з екологічними законами, що є актуальним в умовах екологічної кризи;
- розширення та поглиблення знань як в еколого-натуралістичному, так і в художньо-мистецькому напрямках;
- розвиток індивідуальних здібностей, самореалізації та самовдосконалення;
- створення умов для якісного спілкування з однолітками;
- організація змістовного дозвілля школярів.

Основні завдання:

- 1) Розвиток художньо-образного мислення.
- 2) Опанування сучасними художніми техніками на основі природного, та побутового матеріалу.
- 3) Виховання любові до оточуючого середовища
- 4) Збереження і надбання культурної спадщини українського народу і не тільки.

Програма першого року навчання дає можливість дітям набути найпростіших знань та умінь. Зближення дітей з рідною природою та пізнання її, турбота про навколишнє середовище, розширення уявлень про оточуючий світ, розвиток мислення і уваги – це результат перших занять гуртка, проведених під час екскурсій та на території еколого – натуралістичного відділу. Вони дають простір для розвитку уяви та фантазії, навчають вихованців доглядати за навколишнім об'єктом, виправляти екологічні проблеми. Під час екскурсій доцільно створити екологічну казку, провести пізнавально-навчальну бесіду, вікторину. Важливо зацікавити дітей. Наприклад прибираючи корки від пластикових пляшок колективно викласти мозаїку, із пластикових пляшок виготовити декоративні квіти, пальми тощо і прикрасити ними двори чи парки. Діти залюбки перевтілюються в чарівників казкових захисників природи. Це найбільш емоційно приваблива форма заняття, яка поєднує в собі пізнавальну, навчальну та творчу діяльність.

Робота з природним та побутовим матеріалом дає можливість отримати позитивний заряд, збагатитись енергетикою екологічно чистої сировини та навчитись створювати шедеври із вже непотрібних побутових відходів.

Програма першого року навчання є базовою щодо практичного аспекту. Віковий склад учні початкових класів 1 – 4. Нею передбачено створення яскравих картин-панно, вторинного використання різного паперу, картону, виготовлення міні-скульптур із сухої трави, сіна, та пластикових пляшок, викладення мозаїки з кольорових корків, ячної шкаралупи, насіння та зернових культур, виробів з тіста та глини, створення флористичних картин, тощо. Тут важливо сформувати цілеспрямованість, вміння доводити розпочату справу до кінця, акуратність в роботі та взаємодопомогу. Велике виховне та емоційне насичення несуть в собі заняття коли вихованці гуртка створюють витвори мистецтва з простих а часом непотрібних нам речей. Це і міні інсталяції, що включають в себе об'єкти рельєфу, і твори мистецтва, створені зі сміття, уламків, всього того, що людство відправляє на звалище, і просто картини і скульптури, присвячені екологічним проблемам.

Програма другого року навчання ґрунтується на набутих початкових знаннях і вміннях у роботі з природним та побутовим матеріалом. Групи комплектуються з школярів 5 – 7. класів. Навчально-виховна діяльність в творчому колективі спрямована на розвиток умінь вільно та творчо застосовувати і удосконалювати знання, вміння та навички роботи з природним та побутовим матеріалом, отримані на першому році навчання. Програма забезпечує ширше охоплення різноманітного природного та побутового матеріалу, ускладнення завдань як в художньому, так і в технічному плані, оволодіння новими видами техніками та обробки матеріалів для реалізації творчих задумів. Програма передбачає види та техніки декоративно-прикладного мистецтва: робота з глиною, солоним тістом, холодним фарфором, мозаїка зі скла, кольорових корків, ячної шкаралупи, зернових культур, розпис по каменю, посуді, техніка мокрого валяння з вовни, бук – карвінг друге життя старих книг, використання серветок в техніці пейп – арт та декупаж, використання газети в техніці пап'ємаше та плетіння з газетних трубочок. Та багато інших видів та технік.

Вторинне використання синтетичних матеріалів при створенні декоративних композицій, скульптур, панно. В такий спосіб заощаджуються природні ресурси, зменшуються матеріальні витрати. Існує іронічний вислів "... Найбільше виробництво в світі – виробництво відходів". Тому, створюючи вироби з вторинної сировини, вихованці гуртка привчаються пам'ятати про екологічні проблеми людства на цілій планеті.

Не менш важливими є в програмі теми, щодо формування знань та уявлень про українську культуру та традиції, пов'язані з народними ремеслами: виготовлення українських оберегів, народних ляльок та іграшок, виробів з глини, солоного тіста, та соломи, Великодньої та Різдвяної атрибутики. Проведення виставок, участь у різноманітних конкурсах, екологічних акціях, стимулює дітей до творчого пошуку, спонукає до самостійної роботи.

Програма третього року навчання розрахована на учнів старших класів 8 – 11, які проявляють стійкий інтерес до роботи з природнім та побутовим матеріалом та оволоділи вміннями та навичками на попередніх роках навчання. Програма передбачає більш детальне та поглиблене вивчення теоретичного матеріалу: видів та технік ЕКО дизайну, ландшафтного дизайну, декоративно-ужиткового мистецтва, сучасної художньої пластики. Необхідним є впровадження в навчально-виховний процес інноваційних педагогічних технологій: інтерактивні форми роботи, естетико-екологічне виховання, робота над власними авторськими творчими проектами. Захист цих робіт стимулює діяльність вихованців, підсилює вагомість та цінність робіт, виготовлених власноруч.

Плануючи роботу гуртка на третьому році навчання, можна використати навчально-тематичний план другого року навчання, ускладнивши при цьому рівень з зпрактичних робіт. Програма повинна передбачати роботу старшокласників над власними творчими екологічними проектами, авторськими роботами. Під час занять використовуючи сучасні інформаційні технології, ознайомлення з відповідними інтернет - ресурсами: web-сторінками подібних творчих колективів в Україні та за кордоном, а також індивідуальними митцями з даного напрямку. Обмін досвідом ефективно впливатиме на розвиток та вдосконалення творчих здібностей вихованців гуртка "Екологічна майстерня".

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- правила поведінки в природі;
- основні властивості природного матеріалу неживої природи;
- видовий склад найбільш поширених квітково – декоративних рослин, представників однорічних, дворічних, багаторічних рослин;
- правила догляду за квітами;
- найбільш поширені дерева та кущі рідного краю, лікарські рослини;
- біологічні особливості основних сільськогосподарських культур;
- представників класу молюсків, птахів, їх значення у природі;
- вирішення екологічної проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації пластикової тари, макулатури;
- види орнаменту;
- правила композиції;
- техніка створення скульптури.

Навчально-тематичний план

I рік навчання

№ п/п	Назва розділу	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Всього
I.	Вступне заняття Організаційні питання, знайомство з вихованцями. Правила техніки безпеки та поведінки під час занять в гуртку. Колективна аплікація з паперових долоньок “Дерево дружби”	1	1	2
II.	Флористична майстерність	4	10	14
	1. Людина – частина природи. Екскурсія в природу.	2	2	4
	2. Виготовлення флористичних композицій.	2	8	10
III.	Сіно – екологічно чистий матеріал для плетіння скульптури	6	16	22
	1. Скульптура з сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі. Виготовлення скульптури “Качечка” “Горнятко з блюдцем” “Овечка”	2	6	8
	2. Сувенір з соломи. Плетіння серветки в техніці шах матка, паркетик; сувенірні фігурки з соломи.	2	6	8
	3. Кукурудзяне листя перетворюється на витвір мистецтва. “Квіти”, “Ангелик”.	2	4	6
IV.	Майструємо іграшки з природного матеріалу	2	2	8
	Еко іграшка з шишок, жолудів, каштанів, черепашок молюсків.	2	2	4
	Екскурсія. Збір та заготівля матеріалу для мозаїки. Виготовлення еко іграшок. “Їжачок”, “Лісовичок”.	2	2	4
V.	Мистецтво мозаїки	8	16	24
	Викладення мозаїки з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з декоративного матеріалів			
	1. Мозаїка з насіння та зернових культур “Півник”, “Декоративна тарілка”,	2	4	6
	2. Мозаїка з ячної шкаралупи за зразком.	2	4	6
3. Мозаїка з камінців та черепашок молюсків оздоблення скриньки.	2	4	6	

	4. Утилізація пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки. Колективна робота.	2	4	6
VI.	Декоративна обробка пластикової тари Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації. виготовлення метеликів, квітів, формування колективної композиції.	4	16	20
VII.	Паперова майстерня – друге життя макулатури	12	32	44
	1. Аплікація в техніці 3-D	2	4	6
	2. Квіти з різноманітного паперу	2	6	8
	3. Квілінг	2	6	8
	4. Витинанка	2	4	6
	5. Поробки з старих книг у вінтажному стилі	2	4	6
	6. Пейп – арт, філігрань із серветкових чи газетних джгутиків	2	6	8
VIII.	Чарівний клубок	10	18	28
	1. Пряжа та текстильні нитки. Аплікація з кольорових ниток	2	2	4
	2. Майстерня ниткової ляльки	2	4	6
	3. Птахи. Виготовлення пташок із ниток	2	4	6
	4. Мій пухнастий друг. Тваринки з помпонів.	2	4	6
	5. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого валяння.	2	4	6
IX.	Текстильна майстерня	8	14	22
	1. Аплікація з текстильних матеріалів	2	2	4
	2. Квіти з тканини	2	4	6
	3. Декоративна тарілка з мішковини	2	4	6
	4. Виготовлення ляльки мотанки	2	4	6
X.	Ліплення з пластичних матеріалів	6	22	28
	1. Вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста.	2	8	10
	2. Глина – пластична осадова гірська порода. Скульптура з глини	2 2	8 6	10 8
	3. Малюнок пластиліном			
XI.	Підсумкове заняття Підведення підсумків за рік. Виставка робіт вихованців гуртка, проведення майстер класу. Екологічні ігри на свіжому повітрі.	2	2	4
Всього 216 год.				

Зміст програми

І рік навчання

I. Вступне заняття (2 год.)

Мета та завдання роботи гуртка. Організаційні питання. Правила поведінки та техніка безпеки під час навчання в гуртку.

Практична робота

Колективна аплікація з паперових долоньок “Дерево дружби”

II. Флористична майстерність (14 год.)

Краса в гармонії з природою. Естетико-психічний вплив рослин на людину за допомогою краси форми і кольору. Ознайомлення з біологічними особливостями рослин. Лікарські рослини, їх роллю у житті людини.

Практична робота

1. Людина — частина природи. Екскурсія в природу. Збір природного матеріалу для флористики.

Флористика. Створенні флористичних робіт (букетів, композицій, панно, колажів) з різноманітних природних матеріалів.

Аромотерапія використання лікарських рослин у композиції

Екологія людини та її значення для гармонізації відносин людства та довкілля.

Збір та заготівля природного матеріалу для флористики.

2. Виготовлення флористичних композицій.

III. Екологічно чистий матеріал для плетіння скульптури (22 год.)

Скульптура з природного матеріалу. Актуалізація опорних знань набутих на уроках трудового навчання.

Практична робота

Біологічні особливості трав'янистих та злакових культур. Виготовлення сувенірної скульптури.

1. Скульптура з Сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі.
2. Сувенір з соломи. Обереги і прикраси для дому

3. Кукурудзяне листя – ляльки-мотанки з кукурудзяного листя

IV. Майструємо іграшки з природного матеріалу (10 год.)

Еко іграшка з шишок, жолудів, каштанів, черепашок молюсків.

Практична робота

Екскурсія. Збір та заготівля матеріалу для мозаїки.

Виготовлення еко іграшок.

V. Мистецтво мозаїки (24 год.)

Мозаїка з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з відхідного матеріалу пластикових корків.

Практична робота

Викладення мозаїки.

Природні скарби землі.

1. Мозаїка з насіння та зернових культур

2. Мозаїка з ячної шкаралупи

3. Мозаїка з камінців та черепашок молюсків.

Дизайнерське вирішення утилізації відхідного матеріалу.

4. Викладення колективного панно мозаїки з пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки із кольорових пластикових корків.

Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації. Декоративна обробка пластикової тари

VI. Декоративна обробка пластикової тари (20 год.)

Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації.

Практична робота

Безкоштовний декор своїми руками для ландшафтного дизайну. Виготовлення квітів з пластикових пляшок. Метелики з пластикових пляшок.

Виготовлення казкових фігурок із пластикової тари.

VII. Паперова майстерня – друге життя макулатури (44 год.)

Папір – матеріал, що складається переважно з рослинних волокон.

Використання макулатури забезпечує утилізацію використаних виробів, економію деревини, а також скорочення витрат енергії на виробництво паперу й картону.

Практична робота

1. Аплікація в техніці 3-D
2. Квіти з різноманітного паперу
3. Квілінг
4. Витинанка
5. Поробки з старих книг у вінтажному стилі
6. Пейп – арт, філігрань із джгута

VIII. Чарівний клубок (30 год.)

Пряжа – безперервна тонка нитка зі скручених (іноді склеєних) між собою натуральних або хімічних волокон.

Практична робота

1. Аплікація з кольорових ниток
2. Майстерня ниткової ляльки
3. Птахи. Виготовлення пташок із ниток
4. Мій пухнастий друг. Тваринки з помпонів.
5. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого валяння.

IX. Текстильна майстерня (18 год.)

Текстиль – м'який матеріал, що являє собою щільну мережу природних або штучних волокон виготовлених із волокон льону, вовни .

Практична робота

1. Аплікація з текстильних матеріалів
2. Квіти з тканини
3. Декоративна тарілка з мішківини
4. Лялька – мотанка – берегиня роду

X. Ліплення (28 год.)

Створення об'ємних і рельєфних образів із пластичних матеріалів .

Практична робота

1. Сувенірні вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста.
Борошно – натуральний продукт, найбільш пластичний і безпечний екологічно чистий матеріал для ліплення.
2. Глина – пластична осадова гірська порода. Скульптура з глини
3. Пластилін – матеріал для ліплення. Виготовлений з очищеного і подрібненого порошку глини з доданням воску, сала та інших речовин, що перешкоджають висиханню
Малюнок пластиліном “Підводний світ”, “Космічні фантазії”, “Чарівний світ квітів”

XI. Підсумкове заняття (4 год.)

Підведення підсумків за рік.

Практична робота

Виставка робіт вихованців гуртка, проведення майстер класу.

Екологічні ігри на свіжому повітрі.

Навчально-тематичний план

II рік навчання

№ П/П	Назва розділу	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Всього
I.	Вступне заняття Організаційні питання. Правила техніки безпеки та поведінки під час занять в гуртку. Екологічні проблеми у світі та пошуки їх вирішення; Експерсії в ліс, парк.	1	1	2
		1	1	2
II.	Флористична майстерність 1. Основи мистецтва ікебани. Історія ікебани Експерсія в природу. Збір та обробка; рослинного матеріалу 2. Створення художніх композицій із квітів та різних декоративних матеріалів.	2	2	4
		2	8	10
III.	Сіно, солома – екологічно чистий матеріал для плетіння скульптури, виготовлення аплікацій 1. Скульптура з сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі; 2. Сувенір з соломи; 3. Кукурудзяне листя – незвичайний матеріал перетворюється на витвір мистецтва.	2	6	8
		2	6	8
		2	4	6
IV.	Камінь Камінь є матеріалом природного походження, який знаходиться скрізь і з якого можна створювати шедеври . Експерсія. Збір та заготівля каміння для розпису. Декоративний малюнок на камені: зозулька, рибки, совеня. виготовлення декоративного панно.	1	3	4
		2	2	4
V.	Мистецтво мозаїки Викладення мозаїки з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з декоративного матеріалів. 1. Мозаїка з насіння та зернових культур; 2. Мозаїка з ячної шкаралупи; 3. Утилізація пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки, колективна мозаїка.	2	4	6
		2	4	6
		2	6	8
VI.	Декоративна обробка пластикової тари Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації. Виготовлення квітів; фігур тварин, птахів для ландшафтного дизайну.	2	18	20

VII.	Паперова майстерня – друге життя макулатури Папір - це листи або стрічки, що складаються в основному з целюлозних волокон, деревної целюлози і деревної маси, бавовни, льону.			36
	1. Аплікація в техніці 3-D;	2	4	6
	2. Квіти з різноманітного паперу ;	2	4	6
	3. Квілінг;	2	4	6
	4. Витинанка;	2	4	6
	5. Поробки з старих книг у вінтажному стилі;	2	4	6
	6. Пейп – арт, філігрань із паперового джгута	2	4	6
VIII.	Чарівний клубок			30
	1. Пряжа та нитки. Джгутова філігрань з нитки, натурального джгута;	2	4	6
	2. Майстерня ниткової ляльки;	2	4	6
	6. Птахи. Виготовлення пташок із ниток;	2	4	6
	7. Мій пухнастий друг. Тваринки з помпонів;	2	4	6
8. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого валяння;	2	4	6	
IX.	Текстильна майстерня			28
	1. Об’ємна аплікація з текстильних матеріалів, 3-D зображення;	2	2	4
	2. Квіти з тканини;	2	4	6
	3. Декоративна тарілка з мішковини;	2	4	6
	4. Лялька мотанка, домовичок;	2	4	6
5. Вироби з шкіри тварин.	2	4	6	
X.	Ліплення з пластичного матеріалу			30
	1. Вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста. Борошно – натуральний продукт, найбільш пластичний і безпечний екологічно чистий матеріал для ліплення.	2	6	8
	2. Холодний фарфор - це пластичний матеріал для художнього ліплення, одержуваний з клею, кукурудзяного крохмалю, гліцерину та олії.	2	6	8
	3. Глина – пластична осадова гірська порода це природний матеріал, що добували ще в давнину і застосовували для виготовлення посуду, іграшок та інших предметів побуту. Скульптура з глини;	2	6	8
4. Пластилін – штучний матеріал, спеціально створений для ліплення і моделювання. Виготовлений з очищеного і подрібненого порошку глини з додаванням воску, гліцерину, жирів, барвників та інших речовин. Малюнок пластиліном.	2	4	6	
XI.	Підсумкове заняття			4

	Підведення підсумків за рік. Виставка робіт вихованців гуртка, проведення майстер класу.	1	1	
	Екологічні ігри на свіжому повітрі.	1	1	
				Всього 216 год.

Зміст програми

II рік навчання

I. Вступне заняття (4 год.)

Організаційні питання. Правила техніки безпеки та поведінки підчас занять в гуртку. Екологічні проблеми у світі та пошуки їх вирішення;

Практична робота

Експерсії в ліс, парк.

II. Флористична майстерність (14 год.)

Флористика – різновид декоративно – прикладного мистецтва та дизайну, яке проявляється у створенні флористичних робіт (букетів, композицій, панно, колажів) з різноманітних природних матеріалів (квітів, листків, трав, плодів, тощо), які можуть бути живими, сухими.

Практична робота

1. Основи мистецтва ікебани. Історія ікебани Експерсія в природу. Збір та обробка; рослинного матеріалу
2. Створення художніх композицій із квітів та різних декоративних матеріалів.

III. Сіно, солома – екологічно чистий матеріал

для плетіння скульптури, виготовлення аплікацій (22 год.)

Практична робота

1. Скульптура з сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі;
2. Сувенір з соломи;
3. Кукурудзяне листя перетворюється на витвір мистецтва.

IV. Камінь (8 год.)

Камінь є матеріалом природного походження, який знаходиться скрізь і з якого можна створювати шедеври .

Практична робота

Екскурсія. Збір та заготівля каміння для розпису.

Декоративний малюнок на камені: зозулька, рибки, совеня. виготовлення декоративного панно.

V. Мистецтво мозаїки (20 год.)

Мозаїка - один з видів декоративно-прикладного та монументального мистецтва.

Мистецтво мозаїки є зображенням, створеним за допомогою компонування, набору та закріплення на поверхні різнокольорових каменів, смальти і інших матеріалів.

Практична робота

Викладення мозаїки з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з декоративного матеріалів.

1. Мозаїка з насіння та зернових культур;
2. Мозаїка з ячної шкаралупи;
3. Утилізація пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки, колективна мозаїка.

VI. Декоративна обробка пластикової тари (20 год.)

Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації.

Практична робота

Виготовлення квітів, фігур тварин, птахів для ландшафтного дизайну.

VII. Паперова майстерня – друге життя макулатури (36 год.)

Папір - це листи або стрічки, що складаються в основному з целюлозних волокон, деревної целюлози і деревної маси, бавовни, льону.

Практична робота

1. Аплікація в техніці 3-D;

2. Квіти з різноманітного паперу ;
3. Квілінг;
4. Витинанка;
5. Поробки з старих книг у вінтажному стилі;
6. Пейп – арт, філігрань із паперового джгута

VIII. Чарівний клубок (30 год.)

Практична робота

1. Пряжа та нитки. Джгутова філігрань з нитки, натурального джгута;
2. Майстерня ниткової ляльки;
3. Птахи. Виготовлення пташок із ниток;
4. Мій пухнастий друг. Тваринки з помпонів;
5. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого валяння;

IX. Текстильна майстерня (28год.)

Практична робота

1. Об'ємна аплікація з текстильних матеріалів, 3-D зображення;
2. Квіти з тканини;
3. Декоративна тарілка з мішковини;
4. Лялька мотанка, домовичок;
5. Вироби з шкіри тварин.

X. Ліплення з пластичного матеріалу (30 год.)

Практична робота

1. Вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста. Борошно – натуральний продукт, найбільш пластичний і безпечний екологічно чистий матеріал для ліплення.
2. Холодний фарфор - це пластичний матеріал для художнього ліплення, одержуваний з клею, кукурудзяного крохмалю, гліцерину та олії;

3. Глина – пластична осадова гірська порода це природний матеріал, що добували ще в давнину і застосовували для виготовлення посуду, іграшок та інших предметів побуту. Скульптура з глини;
4. Пластилін – штучний матеріал, спеціально створений для ліплення і моделювання. Виготовлений з очищеного і подрібненого порошку глини з додаванням воску, гліцерину, жирів, барвників та інших речовин. Площинний та рель'єфний малюнок пластиліном на основі.

XI. Підсумкове заняття (4 год.)

Підведення підсумків за рік.

Практична робота

Виставка робіт вихованців гуртка, проведення майстер класу.

Екологічні ігри на свіжому повітрі.

Навчально-тематичний план

III рік навчання

№ П/П	Назва розділу	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Всього
I.	Вступне заняття			4
	Організаційні питання. Правила техніки безпеки та поведінки під час занять в гуртку. Екологічні проблеми у світі та пошуки їх вирішення; Експерсії в ліс, парк.	1 1	1 1	2 2
II.	Флористична майстерність; Еко-дизайн в інтер'єрі; Ландшафтний дизайн			24
	1. Флористика. Напрямки та стилі флористичних композицій. Експерсія в природу. Збір та обробка; рослинного матеріалу	2	6	8
	2. Ландшафтний дизайн – є сферою діяльності, спрямованою на формування комфорту архітектурного середовища з використанням засобів озеленення, геопластики, водних пристроїв, малих архітектурних форм, декоративного покриття, елементів освітлення.	2	6	8
	3. Екологічний дизайн – напрямок в дизайні, що приділяє ключову увагу охороні навколишнього середовища. Історія розвитку, напрямки та стилі еко дизайну.	2	6	8
III.	Сіно, солома, кукурудзяне листя – екологічно чистий матеріал для плетіння скульптури, виготовлення аплікацій			26
	1. Скульптура з сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі;	2	8	10
	2. Сувенір з соломи;	2	6	8
	3. Кукурудзяне листя перетворюється на витвір мистецтва.	2	6	8
IV.	Мистецтво мозаїки			20
	Викладення мозаїки з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з декоративного матеріалів.			
	1. Мозаїка з насіння та зернових культур;	2	4	6
	2. Мозаїка з ячної шкаралупи, поєднання техніки деку пажу.	2	4	6
3. Мозаїка з кольорового скла	2	6	8	

V.	Декоративна обробка пластикової тари			16
	Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації.			
	Виготовлення квітів; фігур тварин, птахів для ландшафтного дизайну.	2	8	10
	Утилізація пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки, колективна мозаїка.	2	4	6
VI.	Паперова майстерня – друге життя макулатури			40
	Папір - це листи або стрічки, що складаються в основному з целюлозних волокон, деревної целюлози і деревної маси, бавовни, льону.			
	1. Квілінг;	2	4	6
	2. Витинанка, техніка витинання за складністю типології ;	2	4	6
	3. Поробки з старих книг у вінтажному стилі;	2	4	6
	4. Скульптура з старої книги.	2	4	6
	5. Пейп – арт, філігрань із паперового джгута	2	6	8
6. Газетна лоза. Папір простіше в роботі – не потрібно ніяких деревообробних інструментів. І не буде ніяких мозолів. Плетіння з газетних трубочок.	2	6	8	
VII.	Чарівний клубок			18
	1. Пряжа та нитки. Джгутова філігрань з нитки, натурального джгута;	2	6	8
	2. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого та сухого валяння валяння;	2	8	10
VIII.	Текстильна майстерня			34
	1. Об’ємна аплікація з текстильних матеріалів, 3-D зображення;	2	2	4
	2. Квіти з тканини;	2	4	6
	3. Декоративний посуд з мішковини;	2	6	8
	4. Лялька мотанка, домовичок;	2	4	6
	5. Вироби з шкіри тварин біжутерія, панно.	2	8	10
IX.	Ліплення з пластичного матеріалу			30
	1. Вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста. Борошно – натуральний продукт, найбільш пластичний і безпечний екологічно чистий матеріал для ліплення.	2	6	8
	2. Холодний фарфор - це пластичний матеріал для художнього ліплення, одержуваний з клею, кукурудзяного крохмалю, гліцерину та олії.	2	6	8
	3. Глина – пластична осадова гірська порода. Скульптура з глини;	2	6	8
	4. Холодний фарфор суміш із кукурудзяного	2	4	6

	крохмалю, клею, масла і гліцерину, яка використовується для художнього ліплення.			
Х.	Підсумкове заняття Підведення підсумків за рік. Виставка робіт вихованців гуртка, проведення майстер класу. Екологічні ігри на свіжому повітрі.	1 1	1 1	4
				Всього 216 шод.

Зміст програми

ІІІ рік навчання

I. Вступне заняття (4 год.)

Організаційні питання. Правила техніки безпеки та поведінки під час занять в гуртку. Екологічні проблеми у світі та пошуки їх вирішення.

Практична робота

Експерсії в ліс, парк.

II. Флористична майстерність; Еко-дизайн в інтер'єрі;

Ландшафтний дизайн (24 год.)

1. Флористика. Напрямки та стилі флористичних композицій.
Експерсія в природу. Збір та обробка; рослинного матеріалу
2. Ландшафтний дизайн – є сферою діяльності, спрямованою на формування комфорту архітектурного середовища з використанням засобів озеленення, геопластики, водних пристроїв, малих архітектурних форм, декоративного покриття, елементів освітлення.
3. Екологічний дизайн – напрямок в дизайні, що приділяє ключову увагу охороні навколишнього середовища. Історія розвитку, напрямки та стилі еко дизайну.

III. Сіно, солома, кукурудзяне листя – екологічно чистий матеріал для плетіння скульптури, виготовлення аплікацій (26 год.)

1. Скульптура з сіна – це давно забуте ремесло вже досить популярне в сучасному світі;

2. Сувенір з соломи;
3. Кукурудзяне листя перетворюється на витвір мистецтва.

IV. Мистецтво мозаїки(20 год.)

Викладення мозаїки з живого та неживого природного матеріалу, мозаїка з декоративного матеріалів.

Практична робота

1. Мозаїка з насіння та зернових культур;
2. Мозаїка з ячної шкаралупи, поєднання техніки деку пажу.
3. Мозаїка з кольорового скла

V. Декоративна обробка пластикової тари (16 год.)

Обговорення екологічної проблеми в Україні, вирішення проблеми шляхом майстерності дизайнерської утилізації.

Практична робота

Виготовлення квітів; фігур тварин, птахів для ландшафтного дизайну.
Утилізація пластикових корків шляхом викладення еко мозаїки, колективна мозаїка.

VI. Паперова майстерня – друге життя макулатури (40 год.)

Папір - це листи або стрічки, що складаються в основному з целюлозних волокон, деревної целюлози і деревної маси, бавовни, льону.

Практична робота

1. Квілінг;
2. Витинанка, техніка витинання за складністю типології ;
3. Поробки з старих книг у вінтажному стилі;
4. Скульптура з старої книги.
5. Пейп – арт, філігрань із паперового джгута
6. Газетна лоза. Папір простіше в роботі – не потрібно ніяких деревообробних інструментів. І не буде ніяких мозолів. Плетіння з газетних трубочок.

VII. Чарівний клубок (18 год.)

Практична робота

1. Пряжа та нитки. Джгутова філігрань з нитки, натурального джгута;
2. Вовна екологічно чистий матеріал. Техніка мокрого та сухого валяння валяння;

VIII. Текстильна майстерня (34 год.)

Практична робота

1. Об'ємна аплікація з текстильних матеріалів, 3-D зображення;
2. Квіти з тканини;
3. Декоративний посуд з мішковини;
4. Лялька мотанка, домовичок;
5. Вироби з шкіри тварин біжутерія, панно.

IX. Ліплення з пластичного матеріалу (30 год.)

Практична робота

1. Вироби із екологічно чистого матеріалу солоного тіста. Борошно – натуральний продукт, найбільш пластичний і безпечний екологічно чистий матеріал для ліплення.
2. Холодний фарфор - це пластичний матеріал для художнього ліплення, одержуваний з клею, кукурудзяного крохмалю, гліцерину та олії.
3. Глина – пластична осадова гірська порода. Скульптура з глини;
4. Холодний фарфор суміш із кукурудзяного крохмалю, клею, масла і гліцерину, яка використовується для художнього ліплення.

X. Підсумкове заняття (4 год.)

Підведення підсумків за рік.

Практична робота

Виставка робіт вихованців гуртка, вручення атестатів, проведення майстер класу.
Екологічні ігри на свіжому повітрі.

Перелік використаної літератури та інтернет ресурсів

1. Бауер М.Й., Костишин С.С., Руденко С.С. Концепція екологічної освіти та виховання Чернівецької області. – Чернівці: , 2012. – с.
2. Капранова Н.Н. Комнатные растения в интерьере. – М.: Изд-во Моск. Унта, 1989. – 187 с.
3. Білявський Г., Падун М. Проблеми і завдання сучасної екології//Вісник НАН України. - 1993. - №3. - С.26-32. 4.
4. Вербицький В.В. Програма GLOBE (глобальне вивчення і спостереження з метою поліпшення довкілля): Посібник для вчителів. – К.: Аверс, 2001. – 99с.
5. Приходько С.Н., Михайловская М.Д. Приусадебное цветоводство. – К.: Урожай, 1991.
6. Шеляг-Сосонко Ю.Р. – Червона книга України. Рослинний світ. 1996 р.
7. Матвієвський О.С. – Колективні і присадибні сади. 1984 р.
8. Яришева Н.Ф. Основи природознавства. –К., 1995.
9. Белецкая Л.Б. Креативные картины из природных материалов. — М.: Изд-во Зксмо, 2006.
10. Воздроганова М., И. Мосолова, Л. Хаметова. Азбука рукоделия — М.: Зксмо, 2007.
11. <http://marrietta.ru>
12. <http://samozvetik.ru>
13. www.babyblog.ru
14. <http://yakzrobyty.com>
15. <http://krasuni.in.ua>
16. <http://kayrosblog.ru>
17. <http://www.7dach.ru>
18. <http://poradumo.pp.ua>
19. www.pinterest.com
20. <http://postila.ru>